

Prekenverkstedet

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Maria budskapsdag – 18.mars 2018

Prekentekest: Luk 1,46-55

Lesetekst I: Jer 33,14-17

Lesetekst II: Ef 1,2-6

Glede i fastetiden

Til dagen

Vi er i fastetida og tekstene i løpet denne tida har utfordret oss på ulike ting: Fastetiden er tiden for fokus på det viktigste. Hva er viktigst for meg i livet og hva er viktigst i troen min?

Men så kommer denne dagen, Maria Budskapsdag, som en *fest i fasten*. Det er «Kirkens morsdag» og den preges av glede. Den liturgiske fargen er hvit.

Vi feirer gleden over hvem Gud er og gleden over at Maria var villig til å ta på seg oppgaven å bli mor. Teksten i dag bobler over av gledes-ord. Det er andre ord enn ellers i fasten.

Den store sammenhengen

Dagens to lesetekster trekker lange linjer i Guds frelseshistorie. Stikkord for Jeremiateksten er *En rettferdig spire for Davids ætt*, mens NT-teksten fra Efeserbrevet samles i *Nåden i Kristus*.

Marias oppgave er å bli redskap til det historiske og frelseshistoriske vendepunkt og klimaks: at Gud sender sin Sønn inn i denne verden som menneske av kjøtt og blod og blir en av oss. Oppfyllelsen av Guds løfter er tema i Marias lovsang, som er dagens prekentekest.

Rolleforståelse

Hennes store forbilde synes å være Hanna, som det fortelles om i 1. Samuelsbok kap 1-2 – hun som bad om en sønn, og som gav sønnen til Herren.

Maria har slett ikke bedt om noe barn på dette tidspunktet, men blir kalt til å være «Herrens tjenerinne» - det som Hanna kalte seg selv.

Inn i sammenhengen kommer også Elisabeth, Marias slektning og døperen Johannes' mor, en kvinne i en helt annen alder enn Maria. Men engelen har fortalt Maria om Elisabeths situasjon, og Maria oppsøker henne og blir værende i tre måneder. De har noe felles, noe som Ånden bekrefter ved den hilsen som Elisabeth møter henne med i versene før vår tekst.

Maria

Mens Matteus forteller historien sett gjennom Josefs øyne, ser det ut for at Maria selv kan være Lukas' kilde. Det er hennes synsvinkel som framheves i Lukasevangeliet.

Bo Giertz gjør et poeng av at Maria oppfatter engelens budskap slik en *jødisk jente* ville forstå det: Hennes sønn skulle sitte på Davids trone. Han skulle regjere over Jakobs hus, altså Israel. Fremdeles lå det utenfor synsfeltet at det ville bli tale om et *nytt* Israel som skulle omfatte alle folkeslag. Det bekrefter i følge Giertz at dette ikke kan være kristent legendestoff. Maria er i slekt med Elisabet, som var av presteslekt. Da kan også Maria ha vært det. Davids ættelinje går gjennom Josef, men Maria kan også ha vært av Davids ætt.

Lovsangens innhold

Maria kjenner skriftene og sitt folks historie, og hennes lovsang er typisk hebraisk poesi. GT-forbildet viser seg klart i parallelle utsagn, og vi kan gjenkjenne uttrykk fra Hannas lovsang. Også Salmenes bok klinger med. Maria er en representant for «de stille i landet», de som var uten status og makt, og som ventet på oppfyllelsen av Herrens løfter. Maria står i en tradisjon som ventet på at Gud skulle gripe inn mot urett og undertrykkelse, og la de herskende stå igjen i skam.

Lukas gjengir flere slike lovsanger, hymner: Marias, Sakarjas og Simeons, alle uttrykk for samme fromhet og forventning.

Momenter til preken

- Hvem var Maria? Ung jente, rukket å fylle 16 år? Hun fremstilles oppgjennom historien som ei ydmyk, stillfaren jente. Maria må ha vært ei modig jente som var voksen for alderen.
- Forsto hun hva som skjedde? Forsto hun konsekvensene av valget hun tok? Kanskje var hun for ung for «hvorfor, hvordan og hvis bare» som vi andre kan tenke på.
- Hun tar sjansen og hopper ut i det. Heldigvis fikk hun 9 måneder til å bli vant til tanken og fordøye alt som Gabriel sa. Det står i Bibelen: hun glemte alt i sitt hjerte.
- Gud trengte en frivillig. Gud var avhengig av en som var villig til å la sitt liv bli totalt forandret. Gud kunne ikke gjøre det selv. Skulle verden bli frelst, trengte Gud en frivillig, ei Maria.
- Tenåringsjenta Maria lar Gud ta styringen over livet sitt. Hun er villig og lar det skje. Hun forteller med livet sitt og handlingen sin at hun har full tillit og trygghet i Gud og til Gud. Hun lærer oss å stole på Gud helt og fullt.
- Maria hoppet ut i det uten å vite om konsekvensene. En kan lure på om hun angret noen gang? Hva med da hun ble avvist av sin egen sønn og ble ikke regnet med i familien?
- Hvilke tanker og følelser hadde hun da hun sto ved korset på langfredag? Trist, men kanskje også fylt av undring over alt som hadde skjedd. Eller så var hun bare nummen etter alt som skjedde på noen fortattede dager. Hun var i ferd med å miste sin sønn, den førstefødte, han som var annerledes helt fra begynnelsen av.
- Viste hun da at hun hadde gjort det rette og fulgt kallet? Kunne også hun si at det er fullbrakt?

Ved korset

Bibelen tegner et bilde av Maria som en vis kvinne og en klok kvinne som har sett og skjønnet at sønnen ikke er som alle andre barn.

Maria blir symbolet på mors kjærlighet og barmhjertighet og omsorg. Hun tar imot Johannes som sin egen sønn ved korset. Tradisjonen forteller oss at hun blir gravlagt i Efesos, hvor Johannes også blir gravlagt.

Sett av Gud

I teksten vår møter vi Maria, den unge jenta som møtes av nåde og som bryter ut i lovsang. Hun opplever at hun er kalt og blitt sett - og derfor er hun villig.

Maria bruker uttrykket: Jeg er Herrens tjenerinne. Jeg er sett av Gud og kan brukes av Gud. Marias glede er en glede i Herren. Hun tar nådens ord til seg og hun gir også vår lovsang ord.

Tilliten til Gud

er det som overskygger alt. Tro på Gud handler kanskje mer om å stole på Gud enn noe annet.

Hva betyr det for deg og meg å stole på Gud fullt og helt slik som Maria gjorde?

Når vi føler troen er plundret, så kan vi kanskje fokusere på å stole på Gud og la han ta kontrollen. Det er lettere å si enn å gjøre i praksis.

Maria utfordrer oss til å være i tjeneste for Herren, og hun opplever den er fylt av glede. Som Maria erfarer senere i livet, er at den tjenesten som vi settes til, ikke alltid er så lett. Vi kalles ikke til et liv

på en motorvei der alt går rett fram hele tiden. Manges erfaring er at det er bratte bakker på troens og kallets vei.

Marias ja var et ja til de vanskelige dagene også, de tøffe utfordringene. Og hun har sitt fokus på Gud og hans omsorg for henne.

Vi møtes i dag av ordene: Vær hilset, du som har fått nåde, funnet nåde hos Gud. Det er en god hilsen å grunne på. La den få plass i hjertet.

Inger Marie Andersen Oppegård

Daglig leder Lærernes misjonsforbund

laermisj@laermisj.no